

שלוש פנים לדיינה

רות ותלמוד בכמינור הדתי היהודי, אף הוא בניוירוק. מאחורי הקלעים היה לי עולם שלם משלי. בחודש הראשון עזבתי נרגשת, היה נדמה לי שכל רגע יקראו לי אל הבמה. אחר־כך כבר התרגלתי לציפיה. שום דבר לא קרה. עד אשר ביום אחד קרה משהו. לשחקנים המחליפים היו נערכות חזרות מיוחדות פעמיים בשבוע, שעה לפני ההצגה היומית. בשעת החזרה ראיתי שכולם עצבנים: ה' במאי, המפיק וכל שאר המנהלים. בערך בשעה אחת בצהריים בא אלי הבמאי והודיע לי: "דינה, כוונן חולה; היום את עולה על הבמה." התחלתי להתכווץ במרץ להופעתי. הדבר שהדאיני אותי ביותר היה החתול המופיע במחזה. ידעתי שעם שחקנים אוכל עוד להסתור, אבל עם חתול זה לא פשוט. ביקשתי שיביאו לי את מושי, זה שם החתול. תוך זמן קצר התיידדנו והייתי מוכנה לעלות על הבמה. אז הגיע הרגע האיום, בו הודיעו לקהל שסוואן שטרס־ברג לא תופיע באותו יום. הקהל הפליט מפיו אנחה "או!" גדולה, ואני עמדתי מאחורי הקלעים ושמעתי. כל שחקן מרגיש את הקהל. שחקן יכול להבדיל בין שקט אחד ל־מישגול. כשעליתי על הבמה, הרגשתי שכולם מסתכלים עלי בספק משונה, אולם לאט־לאט הרגשתי שכלל שהמחזה נמשך, הקהל הוא איתי.

כשירד המסך לבסוף, היה זה תשלום עבור ה"או!" ש־השמיעו לי עם תחילת ההצגה. איני יכולה לתאר בדיוק את המעמד. איני זוכרת אפילו כמה פעמים ירד המסך ועלה מחדש. הקהל חיכה כנראה לאכזבה, וכנראה שלא איכזבו אותי. כשירד המסך בפעם האחרונה, רציתי לרוץ מהר הביתה, לחזור ולהופיע שוב בהצגת הערב. בתומי רציתי לצאת מהתיאטרון. אולם בחוץ חיכה לי המון רב. הם לא ידעו את שמי, אולם המתווכו לקבל אוטוגרפים. אני זוכרת שניגש אלי בחור אחד, ואחרי שחתמתי לו, שאל: "סליחה, מה שמך?"

להצגה זו מזמינים במאים ואמרגנים, לגילוי כשרונות צעירים. הופעתי באחת מהצגות אלה בקטע מתפקידה של תרזה, תפקיד שפיר אנג'לי שיחקה אותו בקולנוע. היתה זו הפעם הראשונה שהצגתי את עצמי בפני אנשים משדה האמנות.

אחרי ההצגה ניגשו אלי מספר אנשים. אחד מהם הציג את עצמו בשם רוג'רס, שם שלא אמר לי כלום. הוא חילק לי מהמאות עד כמה שאני מוכשרת, והציע לי את עזרתו בכל עת. שאלתי אותו בתמימות: "היכן כתובתך?" הוא כנראה נדהם והשיב: "אין לך ספר טלפונים?" לא התיחסתי ברצינות להצעתו; תמיד פחדתי מהדרך ההוליוודית אל ההצלחה. משום כך לא התקשרתי עמו.

אחרי תקופה מסוימת שלה אלי אותו רוג'רס את מוד כירתו, עם כתובתו המדוייקת. שם היה כתוב רוג'רס ו־המרשטיין. זה כבר היה שם מוכר לי. רצתי והתנצלתי בפניו. אולם לא היה לי מה לבקש ממנו. התכוונתי אז לחזור הביתה, לישראל.

אותה תקופה יצא בארץ ספרה של אנה פראנק, ואבא שלח לי אותו. הופעתי בתפקיד אנה בתספית, בשעה העברית של קול אמריקה. וכאשר שמעתי כי עומדים להעלות את המחזה גם על במת ברודוויי, רציתי מאוד לפגוש את האנשים שהעלו את המחזה. אולם לא היתה לי שום גישה אליהם; החלטתי לפנות לרוג'רס ולבקש את עזרתו.

★ ★ ★ מיבחן ראשון

ס יפתי לרוג'רס כי יהודי בשם קלמנט בלומגרדן עומד להעלות את ההצגה, ואיני יודעת איך אפשר להגיע אליו. רוג'רס חיך, הרים את השפופרת ואמר: "הלה, קלמנט...". הפגישה סודרה מיד.

באתי לראות את מר בלומגרדן. הוא היה עסוק מאוד. לאחר שיחה קצרה הודיע לי: "אל תקראי לי, כשאודקך לך, אקרא לך." יותר לא שמעתי ממנו.

יום אחד היתה לי פגישה בבית־קפה בניוירוק, מקום מפגש לאמנים, מעין כסית של ברודוויי. בדרך כלל אני ידועה בתור טיפוס שלא מבקר במקומות מסוג זה, כי רוב מכרי בארצות־הברית לא היו דחקה אנשים משדה התיאטרון.

היתה זו הפעם הראשונה שבאתי למקום כזה. האדם שישב ליד שולחני שאל אם אשתה משהו. עניתי לו בפיוור שאשתה מה שהוא שותה. חשבתי שגיגשו מיץ עגבניות י־מזכירים.

עם הכיכור דינה פסקין, בחברת כו־הפבורן, לצידה הופיעה בשני מחזות שקספיריים. בין שתי השחקניות התפתח ייחוד אמצ'ה ביותר.

★ ★ ★ אמא הכינה לי הפתעה

ש יחקתי כך בחמש הצגות, עד שסוואן החלימה וחזרה לתפקידה. מובן ששמחתי על ההזדמנות שנתנו לי, אולם הסיפוק לא היה שלם. התפקיד לא היה במאה אחוז שלי; הייתי נאלצת לעשות מה שעשתה קודמתי. ולמרות ששתינו דומות, בהרבה פרטים, ביחוד בצורה ה־היצונית, היינו שתי שחקניות שונות, בעלות אישיות אחרת, אופי והשקפה שונה. אולם היה לי מול שבאופן כללי האינטרפרטציה שלי ושל סוואן שטרסברג היתה דומה. הנסיון הגדול עבורי הגיע כשסוואן הודיעה שהיא עוזבת את המחזה. בחרו בי אז כממלאת מקומה. זה היה רגע גדול בחיי. כי באמריקה יש נוהג למלא את מקומו של שחקן ראשי בשחקן ראשי אחר, ולא במחליף, שהוא בדרך כלל שחקן מדרגת שניה. מזולי היה שהצלחתי לגלות את עצמי כסוואן היתה חולה.

הפעם הפך התפקיד להיות שלי ממש. היו לי חזרות עם שחקנים הקבועים, ופה ושם שיניתי דברים, לא כל כך גדולים, אך לשחקן הם משנים הרבה. לפני שהתחלתי להופיע כקבועה, הודיעו לי שרצוי שאחליף את השם פסקין למעשה רימתי אותם קצת. הם רצו שאבחר בשם אנגלי או אמריקאי. בחרתי בשם דורון. אילו רק ידעו המנהלים עד כמה ישראלים שם זה!

להצגת הבכורה הגיעה גם אמי, צביה פסקין. שלחתי לה טלגרמה שבוע וחצי לפני ההצגה, ולא תיארת לי שתגיע. אולם היא סידרה לעצמה ויזה וכרטיס, והגיעה לניוירוק בדיוק ביום הצגת־הבכורה. אמא היתה בעצמה שחקנית עוד ברוסיה, ופה בסטודיה של הבימה, בימיה הראשונים. היא הבינה שבואה יעורר התרגשות אצלי.

אמא הגיעה לניוירוק בלי פרוטה. היא היתה צריכה ללחת כסף כדי לקנות כרטיס להצגה. כשהגיעה לקופה, כל הכרטיסים היו כבר מכורים. היה רק כרטיס יקר אחד בשורה השניה, כשהסדרנית הביאה אותה למקום, נבהלה אמא. היא חשבה שאוכל לראותה מהבמה ואתרגש; משום כך טיפסה ליציע ושם עמדה כל זמן המחזה. באולם פגשה אמא את אחי, יוהר, הלומד הנדסה באמריקה. הופעתה היתה הפתעה גם בשבילו.

אחרי ההצגה היו לי תכניות משלי. חברי חיכו לי כדי לערוך מסיבה לרגל המאורע. אמא החליטה שלא להפריע לי. אחי בא אלי אל מאחורי הקלעים, הודיע לי שיופגש בבית ולא סיפר לי דבר על אמא. כשחזרתי הביתה בשעה מאוחרת ואחי פתח בפני את הדלת, אמרתי באנגלית, באופן תת־הכרתי: "האם אמא בכיני?" כל כך רציתי שתהיה עמי ברגעים מאושרים אלה, שיש לה חלק בהם. אחי ענה לי: (המשך בעמוד 16)